

Jubileumsrapport 1994 - 2004

Kära faddrar, medlemmar och andra djurskyddsintresserade!

I år firar Djurskydd i Östeuropa 10-årsjubileum, för det är faktiskt så länge sedan som föreningen bildades! Därför skickar vi ingen vanlig rapport den här gången, utan i stället en kort resumé över vad som har hänt under alla de här åren. Vi har försökt välj ut fotografier som speglar en del av allt det som hänt under våra tio verksamhetsår. Dessa finner ni i mitten av denna rapport.

För er som är nya medlemmar eller faddrar – och i stället vill veta mer om vårt löpande arbete – går det bra att beställa ett exemplar av förra rapporten. Det har inte hänt så mycket nytt sedan dess, utan våra samarbetspartners Baltic Animal Care Russia och Animal Protection Group arbetar på som vanligt. Båda föreningarna får ett kontinuerligt stöd på drygt 5 000 kronor var i månaden av DiÖ. Det är uppskattade pengar som möjliggör att våra ryska och lettiska kollegor kan arbeta mer långsiktigt för att hjälpa de hemlösa djuren i S:t Petersburg respektive Riga.

I och med att vi har arbetat med samma personer ända sedan starten, och har lärt känna dem ordentligt, vet vi också att pengarna oavkortat går till hjälparbetet. Det är en fördel med att vara en liten förening, att det blir mycket lättare att kontrollera de projekt som man är involverad i. Dessutom har många av er faddrar varit med ända från början, och troget stannat kvar år efter år och stöttat oss ekonomiskt varje månad. Vi är otroligt tacksamma för det. Utan er hade det varit omöjligt att uträtta allt vi har gjort under den här tiden.

Hur började det?

Ryskan Elena Bobrova, som driver Baltic Animal Care Russia i dag, arbetade som tolk och värdinna på båten M/S Ilitch och åkte i skytteltrafik mellan S:t Petersburg och Stockholm. När hon var ledig och hemma i S:t Petersburg led hon av att se alla hemlösa hundar och katter som sprang omkring på gatorna, i parkerna och i tunnelbanan. Många av dem var utsultna, sjuka eller trafikskadade, och ofta tog hon på eget bevåg hem djur och försökte hitta bra familjer till dem. Hon hade också kontakt med en rysk djurskyddsförening och fick på det sättet en djupare inblick i hur svårt djuren har det i Ryssland.

Det resulterade till sist i att Elena år 1991 tog kontakt med Sveriges största djurskyddsförening, Nordiska Samfundet mot Plågsamma Djurförsök* (NSMPD), när hon var på ett av sina besök i Stockholm. Hon ville höra om det fanns något intresse här i Sverige att stödja djurskyddsföreningen i S:t Petersburg. Två av oss, Karin och Lotta, fick på det sättet höra talas om Elena och åkte och hälsade på henne på båten när den låg förankrad i Stockholm. Det mötet blev inledningen på ett intensivt samarbete, först arbetade vi som ett projekt inom NSMPD, men 1994 bildade vi en fristående förening under namnet Djurskydd i Östeuropa. På det sättet kunde vi arbeta mycket mer effektivt, framför allt är det lättare att ta snabbare beslut i en liten förening.

*Nuvarande Förbundet djurens rätt

S:t Petersburg

Vårt första projekt var att försöka hjälpa en rysk djurskyddsförening som drev två djurhem i S:t Petersburg. Vi var dock tvungna att ge upp till sist, eftersom de organisatoriska problemen var för stora. Föreningen visade sig måttligt intresserad av att lyssna till råd om vikten av att hålla god hygien, sätta sjuka djur i karantän och avliva dem som led och inte gick att rädda. Samtidigt ville vi ju inte tvinga på någon våra åsikter. Det var tuffa år för oss i början. Vi hjälpte många enskilda djur, och förbättrade hygien på djurhemmen lite grand, men kände att utvecklingen gick väldigt långsamt.

Det var när också Elena Bobrova tröttnade och startade en egen djurskyddsförening som vi fick en ny möjlighet att hjälpa till. Nu var det yngre människor vi samarbetade med, som inte i lika hög grad var präglade av det gamla sovjetiska systemet.

Elenas förening fick så småningom namnet Baltic Animal Care Russia och består av ett 15-tal ideellt aktiva personer. Fem av dem arbetar nästan lika hårt som hon själv. Många är utbildade veterinärer och jurister och har olika ansvarsområden; omplacering av hemlösa djur, information på skolor och i tidningar, radio och teve, eller arbete med ny djurskyddslagstiftning.

Flera gånger under årens lopp har vi bjudit över Elena till Stockholm, för att besöka svenska veterinärkliniker, hundstallar, katthem och djurparker. Hon har fått mycket inspiration av sina besök och alltid kunnat ta med sig en hel del veterinärmediciner, utrustning och facklitteratur tillbaka hem. Vidare har vi bekostat en resa till en konferens i London för två ryska studenter – i biologi och i veterinärmedicin. Den hölls i regi av den europeiska studentorganisationen EuroNICHE – som försöker hitta alternativ till djurförsök i utbildningen av veterinärer, läkare och biologer. I samma veva bildade de båda ryska studenterna en lokal förgrening av EuroNICHE i Moskva – RussianNICHE.

Året efter gav vi ekonomiskt stöd för Elena Bobrova och hennes medarbetare, chefveterinär Igor Chuvaev som driver en privat veterinärklinik, att åka till London på en annan konferens. Denna gång arrangerad av "The Dog Wardens Association in England", och med syfte att ta upp olika humana tekniker för att fånga in hemlösa hundar. De satt både två med i en lokal rysk kommitté som skulle hjälpa till att lösa problemet med hemlösa djur i S:t Petersburg.

Under alla år har Elena och hennes kollegor plockat upp och omplacerat hemlösa hundar och katter från gatorna, parkerna och i tunnelbanan i S:t Petersburg. Innan de blir omplacerade blir de steriliserade, vaccinerade, avmaskade och vid behov behandlade för sjukdomar. Lika ofta som någon ringer och tipsar dem, hittar de djuren på egen hand. En del av de hemlösa djuren har det bra där de håller till, för de blir till exempel matade varje dag av snälla människor. Då kan Elena med gott samvete köra tillbaka dem till deras kvarter efter att de har fått behandling hos veterinären.

Ända sedan starten har Elena velat hitta en lokal för att öppna ett djurhem, men det verkar näst intill omöjligt i Ryssland. De statliga myndigheterna är inte alls lika hjälpsamma som i Estland och Lettland, på typiskt ryskt manér har det i stället varit "mycket prat och lite verkstad". Något stöd har vi för länge sedan slutat hoppas på därifrån, även om det har funnits lokala eldsjälar på ledande poster ute i distrikten. Tack och lov bor Elena i ett stort hus med trädgård, och kan ha djuren hemma hos sig i väntan på omplacering, men det är en nödlösning. För att underlätta för henne har DiÖ bland annat gett bidrag för att bygga vinterbonade hundkojor i trädgården, så att hon slipper ha alla hundarna inne i huset.

DiÖ stödjer verksamheten ekonomiskt varje månad och har vid ett flertal tillfällen även köpt in veterinärmediciner, utrustning och facklitteratur. Numera finns det mesta att få tag på i Ryssland, så i regel är det mer fördelaktigt att ge pengar i stället för inköpta saker. Tack vare vårt stöd har föreningen kunnat ge djuren all tänkbar vård som de har behövt, trots bristen på ett eget djurhem. För det mesta har Elenas veterinärkollegor opererat djuren i operationsrum som de har hyrt eller fått

låna av veterinärkliniker, men många har de tvingats göra det hemma på Elenas köksbord. Det har fungerat det också!

Moskva

I januari i år bestämde Djurskydd i Östeuropa att även börja stödja djurhemmet ALMA som ligger i Moskva. Det drivs på ideell basis av eldsjälens och initiativtagaren till djurhemmet, Luydmila. Hon har precis som Elena ett nätverk av människor som ideellt hjälper till på djurhemmet.

ALMA har funnits sedan 1998 och har idag ca. 180 hundar. Djurskydd i Östeuropa kom i kontakt med djurhemmet genom vår vice ordförande Julia Shokalskya som haft kontakt med dem i flera år. Vi kommer att berätta mer om ALMA i nästa fadderrapport.

Tartu

Redan första året fick vi kontakt med det estniska företaget Dimela, som precis hade startats i Tartu av två engagerade, kvinnliga veterinärer – svenskan Inger Backlund och estniskan Kadri Kullman. De hade som mål att till låga kostnader förse estniska veterinärer med veterinärmedicin och utrustning. Tillsammans initierade och drev vi under cirka sex år olika hjälpprojekt för veterinärer, djurhem och fattiga djurägare. Vi koncentrerade oss på att arbeta lokalt i Tartu, och hade stor hjälp av att den statliga Veterinärhögskolan ligger i samma stad.

Det största problemet var och är att östeuropeiska veterinärer under sovjetregimen helt utbildade sig på lantbruksdjur och aldrig lärde sig någonting om smådjursmedicin. På den tiden var det bara nyttodjur som ansågs ha något värde, det vill säga djur som kunde ge kött eller användas för lantbruket. När veterinärer efter Sovjetunionens fall kunde starta upp privata kliniker och koncentrera sig på att behandla husdjur var kunskapsnivån därför oerhört låg. De fick försöka lära sig så gott det gick på egen hand, inte ens utländsk facklitteratur hade de flesta möjlighet att köpa. För det första krävs det att kan engelska, och för det andra är det väldigt dyra böcker.

Förutom att skänka mediciner, utrustning och facklitteratur till veterinärkliniker skickade vi de båda veterinärerna Andres Okva och Imre Toots (som senare avled i en bilolycka) till England för vidareutbildning. Förutom mer om vanlig smådjursmedicin fick de bland annat lära sig human avlivning och tekniker för att hantera aggressiva djur. Vår samarbetspartner Sid Jenkins på Park Lane College i Leeds stod för utbildning, mat och logi, och vi på DiÖ betalade flygbiljetter och förlorad

arbetsinkomst för veterinärerna.

På Veterinärhögskolan i Tartu behandlade man utan kostnad djur som hade fattiga ägare, trots att det egentligen inte fanns resurser för en sådan verksamhet. Det var i princip brist på allt som en smådjursveterinär behöver. Därför gick DiÖ flera gånger in och sponsrade även högskolan med mediciner, utrustning och facklitteratur. Vi donerade bland annat en summa pengar som togs om hand av Dimela, och så kunde veterinärstudenter som behandlade djuren kostnadsfritt köpa ut mediciner och betala från kontot.

Vi samarbetade också med ett kommunalt djurhem i Tartu. Trots att det var ett litet djurhem lyckades man hitta nya familjer till ett 30-tal hundar i månaden. Man hjälpte även katter men de var svårare att omplacera. Djuren fick stanna i tre veckor på djurhemmet, och lyckades man inte omplacera dem inom den tiden så avlivades de med hjälp av elektricitet. Det är en mycket smärtsam och ångestskapande metod, men det fanns inte resurser för att göra på något annat sätt. Med hjälp av de båda veterinärerna som hade varit i Leeds införde och bekostade vi i stället human avlivning med avlivningsvätska. Dessutom hjälpte vi till med att införa ett system för att registrera hundar, och på samma gång vaccinera dem mot rabies.

Vi initierade och bekostade även en ny kurs för förstaårseleverna på den statliga Veterinärhögskolan, under namnet "Prevention of cruelty to animals, and ethics" (djurskydd och yrkesetik). Kursen löpte under 36 timmar, leddes av veterinären Merle Valdmann och blev som vi har förstått mycket uppskattad av studenterna. I stället för att lära ut veterinärmedicin, tog kursen upp vårt förhållande till djur ur en etisk synvinkel; hemlösa djur, viltvård, djurförsök, pälsdjursfarmning, djurtransporter och slakt, etc. Även Merle Valdmann, och hennes lettiska

kollega Lieda Mensendorfa, åkte på studieresa till Leeds så småningom. Båda lärde sig en ny, enkel metod för att kastrera djur. Vår förening bekostade inte deras resa, men hjälpte till att organisera den.

Vidare skänkte vi pengar så att Dimela kunde köpa en mer avancerad kopieringsmaskin, i syfte att producera och sprida informationsmaterial till veterinärer, djurägare och skolbarn. Vår gåva täckte bara halva inköpet av kopieringsmaskinen, resterande delen stod Inger och Kadri på Dimela själva för, eftersom de även skulle använda den för företagets räkning. För att få igång produktionen av materialet startade vi en fond med hjälp av pengar från DiÖ. Nu kunde vi bland annat se till att estniska veterinärer till ett billigt pris fick köpa ett användbart kompendium om smådjursmedicin.

Utvecklingen efter sovjetregimens fall har gått snabbt i Estland, generellt sett även när det gäller djurskyddsfrågor. Vi utträttade otroligt mycket under våra cirka sex år i Tartu, men kände till sist att våra estniska kollegor klarade sig bra utan

Oss. Det började kännas mer angeläget att koncentrera våra krafter på S:t Petersburg, där problemen var och är så pass mycket större. Nu är det flera år sedan vi hade kontakt med Inger, Kadri, Merle och de andra estniska (och svenska) veterinärerna i Tartu. Men det är inte alls omöjligt att våra vägar möts igen i framtiden. Vårt samarbete var ju så framgångsrikt och roligt!

Riga

Vår första lettiska kontakt var med djurskyddsföreningen Dzivnieku Draugs ("Djurens vänner"), som bildades av en lettisk kvinna som hade flyttat till England. Vi inledde vårt samarbete genom att bland annat stödja Veterinärhögskolan i Riga, som hade samma brist på mediciner och utrustning som sin estniska motsvarighet. Plus att vi etablerade kontakt med många privatpraktiserande veterinärer i Riga med omnejd.

Redan det första året drog vi igång vår första lettiska kastreringskampanj, i syfte att minska antalet hemlösa hundar och katter. Det var 32 veterinärkliniker som deltog i det framgångsrika projektet, och cirka 350 hundar och katter som blev kastrerade. Det var också ett sätt att för lettiska veterinärer lära ut en metod för human kastrering under narkos. Samt att väcka allmänhetens uppmärksamhet på nödvändigheten med att kastrera sina djur.

Vi bekostade senare en studieresa till England för Dzivnieku Draugs enda anställda, administratören Karine Heinrihsone. Hon togs om hand av Sid Jenkins på Park Lane College i Leeds, och fick bland annat besöka ett privat djurhem, ett kommunalt hundstall och WSPA:s (World Society for Protection of Animals) huvudkontor i London.

Det var genom Karine och Dzivnieku Draugs som vi träffade Astrida Karklina, som är den person vi samarbetar med än i dag. Inom Dzivnieku Draugs ledde hon en liten aktiv grupp som plockade upp hemlösa djur från gatorna och letade efter nya, bra familjer att utplacera dem i. Vi blev omedelbart imponerade av den effektivitet med vilken Astrida bedrev sitt arbete. Vid vårt första möte visade hon fotografier på alla hundar hon hade hjälpt hittills och då rörde det sig redan om ett åttiotal. Hon hade gett alla varsitt namn, kom ihåg var de hade hittats någonstans och följde upp hur de hade det i sina nya hem. Vi förstod redan då att det var Astrida som skulle bli vår närmaste kontakt i Lettland.

Tillsammans med sina vänner hade Astrida bildat föreningen Animal Protection Group. I början arbetade de i liten skala och tog med sig djuren hem innan de lyckades hitta nya familjer. De hade redan då goda kontakter med pressen och kunde kostnadsfritt annonsera efter nya ägare till djuren. De fick även ett mindre bidrag av kommunen för att kunna kastrera, vaccinera och vid behov behandla djuren före omplacering. Astridas förening samarbetade med flera olika veterinärkliniker som tog sig an djuren till reducerat pris, och så är det fortfarande.

I början hade Animal Protection Group bara ett litet provisoriskt djurhem, som sköttes av en enda kvinna och kunde ta emot 15 hundar och några katter. I dag är situationen helt annorlunda. Förutom att föreningen har ett mycket bättre djurhem – med kapacitet för 30 hundar och ett visst antal katter – har man nu också tagit över driften av kommunens djurhem. Det innebär att Astridas förening även har den tunga uppgiften att för kommunens räkning fånga in hemlösa djur från gatorna och omplacera eller avliva dem. Men nu har de i alla fall möjlighet att göra allt vad de kan för att försöka hitta nya hem och om det inte lyckas avliva med humana metoder. Helt i kontrast mot hur verksamheten bedrevs tidigare, när det var en privat firma som hade uppdraget.

DiÖ har tidigare hjälpt till att bekosta en stor restaurering av det första djurhemmet, av de båda djurhem som Animal Protection Group idag driver – det som inte ägs av kommunen. Först kunde man bygga en stor hundrastgård på området, och senare drogs elektricitet och vatten in i huvudbyggnaden, som fungerar som kombinerad sjukstuga och kontor. Denna byggnad fick också några fönster och blev isolerad. Likaså isolerades hundarnas kojor i hundlängan och man har successivt byggt mindre rastgårdar i anslutning till respektive hundkoja.

Två representanter – ordförande Andrew Dickson och europaansvarige Dragan Nastic – från WSPA (World Society for Protection of Animals) har besökt nämnda djurhem i Riga. De blev båda mycket imponerade över att djurhemmet är så välskött, berättade Dragan Nastic för oss efteråt.

Precis som i Tartu har vi hela tiden lagt stor vikt vid att sprida information om smådjursmedicin och djurhållning till veterinärer och allmänhet. En av våra punktinsatser har varit att bekosta produktion av en broschyr i 5 000 exemplar som via veterinärkliniker distribuerade ut till hund- och kattägare. I den gick att läsa om hur man tar hand om sitt djur på bästa sätt – både när den är frisk och sjuk. Med betoning på att det är ett livslångt åtagande att vara djurägare. Dessutom får varje enskild person eller familj som kommer för att hämta en hund på något av de båda djurhemmen en användbar broschyr med sig hem. Det finns olika varianter, beroende på om det rör sig om en valp eller om en vuxen hund.

Överhuvudtaget är det som sagt mycket lättare att arbeta med djurskydd i Estland och Lettland än i Ryssland. Nu har de lokala myndigheterna i Riga till och med lovat att snart börja bygga ett nytt och modernare djurhem, med plats för 40 hundar och 30 katter. Plus att det har varit ett intensivt arbete med att utforma en ny funger

ande djurskyddslag inför landets inträde i EU nu i dagarna.

Övrigt

Onsdagen den 2 juni klockan 19.00 är det dags för nästa årsmöte. Alla faddrar och medlemmar är naturligtvis hjärtligt välkomna! Vi har årsmötet i de lokaler som "Stiftelsen forskning utan djurförsök" finns i, på Gamla Huddingevägen 437, i Älvsjö/Örby. Kontoret ligger precis ovanför Vivo, men med ingång från vänstra gaveln. **Vägbeskrivning:** Pendeltåg till Älvsjö station och buss 163 mot Kärrtorp, eller T-bana till Liljeholmen och buss 165 mot Farsta, eller T-bana till Högdalen och buss 165 mot Liljeholmen. Gå av bussen vid Örby skola. Ifall det blir svårt att hitta kan ni ringa till oss på mobilnr: 073-938 49 36.

För att vi ska kunna planera och förbereda årsmötet behöver vi veta hur många som tänker komma. Meddela oss därför helst före den 1 juni om du tänker komma. Du kan antingen lämna ett meddelande på vår telefonsvarare eller skicka oss ett mejl.

För alla er som inte kan närvara vid årsmötet, går det liksom tidigare år att rekvirera kassa- och verksamhetsberättelsen efter det att årsmötet har godkänt den.

Framåt hösten kommer nästa rapport. Den kommer att innehålla färsk information om hur projekten i Lettland och Ryssland fortskridit. Angelica Ekberg och Julia Shokalskaya, som båda är ryskor och aktiva i föreningen, kommer att resa till Lettland och Ryssland under sommaren för att besöka släkt och vänner. De kommer att passa på att träffa Astrida och Elena och besöka Alma i Moskva.

Alla ni andra, som inte kan komma på årsmötet, önskar vi en riktigt skön sommar. Ha det så bra och tack än en gång för ert stöd!

Varma hälsningar

Alexandra Leijonhufvud

Ordförande Djurskydd i Östeuropa

Box 34171

100 26 Stockholm

Tel: 08 - 99 07 40

Pg: 10 04 56 - 3

E-postadress: kontakt@djurskyddiosteuropa.org.se